

Szabó Dezső könyvtára ^[1]

A Budapest ostromának utolsó napjaiban elhunyt író könyvtárának hányattott sorsáról kapunk képet a forrásközlésből. A könyvtár különleges értéke a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) figyelmét is igen korán, 1945 áprilisában felkeltette. Az örökösökkel 1946 elején felvették a kapcsolatot, de azok a hagyatéki per körüli hercehurca miatt ekkor nem kívántak foglalkozni a könyvtárral, így a tárca is kénytelen volt tudomásul venni a vis majort, és egy ideig nem bolygatta az ügyet. Az ügy azonban csak 1949-ben zárult le.

Bevezetés

1945. január 13-án, egy József körüti bérház pincéjében hunyt el a magyar irodalom egyik legvitatottabb alakja, Szabó Dezső író. Személye körül sem életében, sem halálát követően nem csillapodtak a viták. Irodalmi öröksége sokáig állt különböző érdekek ütközőpontjában, többen is sajátjuknak tekintették műveinek kiadási és terjesztési jogát, és társadalmi, politikai tevékenysége, munkássága is gyakran került ellentétes vélemények keresztútjába.

Tárgyi hagyatékára már szinte a halálát követően felfigyeltek. Minden értékét a József körút 31/a szám alatti lakásán tartotta, amely mind a ház lakóinak, mind az őt a Rákóczi téren eltemető híveinek óvó szándékú érdeklődését felkeltette. Jó okkal.

Életében két dolgot gyűjtött olthatatlan szenvedéllyel: az antik órákat és a könyveket. A könyvek iránti mérhetetlen vonzódása nemcsak olvasóközönsége, hanem Budapest lakossága előtt is ismert volt, és számos híresztelésnek adott táptalajt, főleg könyvtárának méreteit illetően. Kifejezetten az első kiadású vagy a régi könyvek vonzották, és szerzeményeit nagyon gondos rendben tartotta. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy ha anyagilag megszorult (ami nála gyakran gesegett), a könyveit kiárusítsa, és akár az egész meglévő könyvtárát az utolsó darabig is eladja.

Az is gyakori szokása volt, hogy ha pénzügyei nem álltak jól, betért egy-egy antikváriumba, hitelbe könyveket vásárolt, amelyekbe az első útbá eső kávéházban beírta a nevét, majd ugyanezen könyveken, mint sajátján, egy másik könyvkereskedésben azonnal túladott - jelentős haszonnal.

A negyvenes évek közepe felé újabb hatalmas méretű és kiemelkedően magas értékű könyvtárral rendelkezett, a könyvek száma jóval meghaladta a tízezret. Szeretve dédelgetett könyveiről több fénykép is készült, ahogy előtűk ül kedvenc karosszékeiben. Három szobás lakásában a könyvek minden helyet kitöltöttek. „A falakat padlótól a mennyezetig polcok borították, rajtuk nyelvek és műfajok szerint, szép rendbe rakva állt a sok könyv. Volt olyan szoba, ahol a könyvvállányokból külön kis utcákat építettek” - írja az egyik szemtanú. Ha jókedvében találták, nemcsak kérkedett e „betűbirodalommal”, hanem akár adakozott is belőle. Budapest ostromának napjaiban például, a pincében a vele szorongó lakók között - amúgy kalapból - tíz példányt sorsolt ki *Az elsodort faluból*.

A németeket nem túlságosan kedvelő íróval az a különös eset is megtörtént, hogy éppen könyvtára miatt kerülte el a letartóztatást. Mindez 1944 végén történt, amikor már gyakran érte Budapestet angolszász bombatámadás, így az elsötétítés kötelező volt. A munkájába belefeledkező Szabó Dezső ajtaján az egyik este dörömbölés hallatszott - nyílas és német járőr érkezett hozzá, akik meglátták az ablakból kiszűrődő fényt. A német katonák megpillantva a hatalmas könyvtárat megkérdézték, hogy kicsoda ő. Író - kaptak válaszul, mire azok érdeklődve kezdték vizsgálgatni könyveit. Szabó Dezső pedig készséggel mutatta meg azokat, könyvtárában igen sok német nyelvű könyv volt található. A katonák több mint egy órán keresztül maradtak nála beszélgetni, majd miután udvariasan figyelmeztették az elsötétítés betartására, a dühös nyílas ellenkezése dacára retorziók nélkül távoztak.

Halála után könyvtárának hányattott sors jutott osztályrészül. Temetése után hívei meglátogatták lakását, amit feltörve találtak, de míg a szintén nagy gonddal gyűjtött állóórák egy része eltűnt, a könyvtár érintetlen maradt. A polgármester segítségével a lakást „Szabó Dezső Múzeumnak” nyilvánították, és ajtajára tábla is került. A Budapesti Nemzeti Bizottság a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetséget (MADISZ) bízta meg a hagyatékok kezelésével, és már akkor elkezdték leltárba venni a tárgyakat. A MADISZ kebelén belül megalakult egy ún. Szabó Dezső Bizottság, amelyik Hőgye Mihály vezetésével intézte a hagyatékok sorsát, de ezen belül azonban leginkább Szabó Dezső szellemi termékeinek meg- és átmentésével foglalatalkodott.

Szabó Dezső hagyatékára az örökösök mellett a Kolozsvári Református Kollégium is igényt tartott (ugyanis Szabó Dezső egy korábbi újságcikében „rájuk hagyta” minden vagyonát), és a két fél közötti per nagyon hosszan elhúzódott, miközben a könyvtárral senki sem törődött. Írásunkban csak a könyvtár sorsát követjük nyomon.

A per a hagyatékok egyéb részei körül forgott (kézpénz, iratok, az író műveinek tulajdonjoga stb.), a könyvtár sorsát alig érintette. A kollégium ugyanis nem jelentette be igényét a könyvtárra, a törvényes örökösök pedig nem értékelték a könyveket, és a lakásba sem jutottak be annak hatósági zárlata miatt.

A lakásinségés időkben azonban az ostrom által jószerivel megkímélt lakás nem maradt sokáig üresen: két szobába a kerület új lakót költöztetett, aki a bútorzat egy részét kidobta, és a könyveket egyetlen szobába zsúfolta össze. A korabeli sajtó is érdeklődött a könyvtár sorsa felől, és oknyomozó riportokban számolt be a hagyatékok viszonyosságairól. Bár a „könyvek mérhetetlen halmait” a kerületi hagyatéki előadó felvételezte, és az irodalmi, személyes értékű kéziratokat az író követői gondosan összeszedték, a könyvek további kezeléséről senki sem gondoskodott. 1945-1946 telén is a kitört üvegű szobában maradtak, aminek ajtaját végül a Nemzeti Bizottság lepecsételte.

A könyvtár különleges értéke a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) figyelmét is igen korán felkeltette. Az Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ már 1945 áprilisában kérelmezte a nagy értékű könyvtár zár alá vételét, és katalogizálásának megkezdését. Mivel erre a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium nem volt illetékes, csak javasolhatta, hogy ha az örökösökkel elveszik a kapcsolatot, akkor döntsenek az állagmegőrző intézkedésekről. Ugyanerre, valamint egyben a kollégium képviselőire kérte fel a minisztériumot a kolozsvári kollégium is. A VKM ezt elhárította, felismerve azonban az exlex állapotot, kidolgozott egy tervezetet a gyűjtemény megszerzésére. Az intézkedések megkezdésekor megállapították, hogy a folyó per jogügyi vitáitól függetlenül a könyvtár mindenképpen az örökösöket illeti. Ennek figyelembevételével dolgozták ki 1945 decemberében stratégiájukat, amelyből azonban nem hagyták ki a kolozsvári református kollégiumot sem, sőt az író korábbi művei alapján azt tekintették elsődleges alapelvnek, hogy Szabó Dezső a könyvtárát a kollégium céljaira szánta. Mivel a kulturális érdekek is a közületi hasznosításhoz fűződtek, el akarták kerülni, hogy az „nem megfelelő használatba” vagy könyvtárúsi forgalomba kerüljön. Miután az örökösök nemcsak a sajtóban, de a jogi procedúra során is kifejezésre juttatták a szándékukat, hogy a könyvtárra nem tartanak igényt, a VKM tervet készített arra, hogy a kolozsvári kollégium javára megvásárolja. A könyvtár sorsának intézésekor figyelemmel voltak a párizsi béketárgyalások kimenetelére is, mégpedig arra, hogy Kolozsvár városa, illetve a kolozsvári kollégium helyzete miként alakul a béketárgyalások során.

Az örökösökkel 1946 elején felvették a kapcsolatot, de azok a hagyatéki per körüli hercehurca miatt ekkor nem kívántak foglalkozni a könyvtárral, így a tárca is kénytelen volt tudomásul venni a vis majort, és egy ideig nem bolygatta az ügyet. A könyvek iránt azonban nem csillapult az érdeklődés, sőt a Hartmann Testvérek Könyvkereskedése is kifejezte vételi szándékát a *Szabó Dezső Füzetek* viszonylag nagy mennyiségben megmaradt példányaira.

Az újabb puhatolózó kísérleteket végül mégis siker koronázta: az örökösöktől a VKM 1947 elején 25 000 forintért megvásárolta az egész megmaradt könyvvállományt. A több mint két éve egy szobában összeszűfolt könyvek végre megfelelő helyre kerülhettek. Döntöttek arról, hogy a könyvek nagyobbik részét a kolozsvári református kollégium kapja meg, kisebbik része pedig letét gyanánt az Eötvös József Kollégium tulajdonába kerül, oda, ahol egyébként Szabó Dezső is diákoskodott annak idején. A Rökk Szilárd utcai pincében tárolt *Szabó Dezső Füzeteket* és a *Segítség* című regény füzetét íveit a Hartmann Testvérek Könyvkereskedése szerezte meg.

Az elszállítás bonyodalma és végrehajtását, valamint a könyvek további útját szemlélteti az alább közölt dokumentum, amely a könyvek jelentékeny hányadát megszerző Eötvös József Kollégium igazgatójának, Tomasz Jenőnek tollából származik, aki a könyvtár átvételét és a könyvek feldolgozását végezte el (a kollégium akkori igazgatója egyébként a korábbi kultuszminiszter, Keresztury Dezső volt). Az igazgató 5000 forintot kapott a Minisztériumtól az átszállítás és a szortírozás minden költségének rendezésére.

A már a kollégiumban tárolt gyűjteményből a miniszter utasítására a néprajzi vonatkozású könyveket (ezer darabot) kiszolgáltatták a Pázmány Péter Egyetem Néprajzi Intézetének részére, a Magyar Nemzeti Múzeum pedig a „fasiszta tartalmú” könyveket vette át megőrzésre. Az Országos Széchényi Könyvtár 559 darab egyéb könyvet kapott.

Az Eötvös Kollégium többszöri felszólítás után befejezte a katalogizálást, és kimutatást készített a könyvek példányszámairól és elhelyezésükről. E véglegesnek tekintett összesítés szerint az Eötvös Kollégium 2872 darab könyvet kapott meg, a kolozsvári református kollégium 1-től XXIV-ig számozott ládában 676-ot, valamint 1-től 65-ig számozott ládában még 4400-at. A fentiekben túl jutalomból kiosztottak az Eötvös kollégistáknak 230 Szabó Dezső Füzetet.

Az Eötvös Kollégiumnak juttatott könyveken kívül így jelentékeny mennyiségű könyvet kapott az erdélyi Kolozsvári Református Kollégium, amelyek kiszállítása nehézségbe ütközött, sőt el sem kezdődhetett. A magyar állam minimális, és egyre inkább csökkenő befolyással rendelkezett a romániai ügyekre, és a kolozsvári kollégiummal alig volt érdemi kapcsolata. A kormányzat közvetlenül csak a háború végén Magyarországra menekített kolozsvári Ferenc József Egyetem ügyeiben volt illetékes, amelynek ingóságai nagyjából Magyarországra kerültek, és a visszatelepítésre a negyvenes évek végén már nem is gondolhattak, ugyanis a román állam Kolozsvár székhellyel új egyetemet alapított (a Babes-Bolyait), amely nem ismerte el jogelődjének a Ferenc József Egyetemet. Az 1947-es békeszerződés után már nem is volt más lehetőség, mint az egyetem maradványainak felszámolása és értéktárgyainak szétosztása. Az egyetemnek a Kelet-európai Tudományos Intézet helyiségeiben elhelyezett irattárát a szegedi tudományegyetem kapta meg, az egyetem ügyeit intéző Kolozsvári Egyetemi Irodát pedig felszámolták. Ehhez az irodához került a kolozsvári kollégiumnak szánt könyvállomány is, amely majd az egyetem ügyeinek rendezésével párhuzamosan eljuttassák azt is a kollégiumnak. Addig is az iroda kezelte és tárolta a könyveket, és várta a kedvező alkalmat azok átszállítására. Erre a feszültté vált nemzetközi légkörben már nem kerülhetett sor. 1948 augusztusában elkezdődött az iroda felszámolása, és a felszámoló biztos többek között a Szabó Dezső volt könyvtárának idekerült anyagát, és a róla szóló leltárt is átvette. A könyvtárra különösen nagy gondot fordítottak, és elsődlegesen egy olyan szerv kezelésére kívánták bízni, amelyek kapcsolatban van Erdéllyel, tudományos célt is szolgál, és megfelelő felkészültséggel rendelkezik a könyvek felhasználása terén. Ennek az elvnek a kidolgozására és végrehajtására már nem maradt idő.

Miután az egyetem nem költözhetett vissza Kolozsvárra, a Minisztérium 1949. szeptember 2-án a Kolozsvári Egyetemi Irodát megszüntette, és az egyetem fennmaradó ügyeit pedig a szegedi tudományegyetemnek adta át. A néhai Szabó Dezső könyvtár ott őrzött része sem kerülhetett a határon túli református kollégium birtokába, így az ottani, 24 kis ládába csomagolt állományt 1949. szeptember 8-án a felszámoló biztos a Minisztérium utasítása alapján átadta az Országos Könyvtári Központnak azzal a céllal, hogy ossza szét a közkönyvtáraknak.

Az iratok lelőhelye: MOL. XIX-1-1-h 90/a-2 t. 1948-1949.; 1714/1945, 84305/1945, 128054/1947, 171003/1947, 160768/1947 (Magyar Országos Levéltár - Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium - Felsőoktatási és Tudományos Főosztály -90/a-2 tétel -1948-1949, illetve a 1714/1945, 84305/1945, 128054/1947, 171003/1947, 160768/1947 jelzetű ügyiratok.)

Forrás

Az Eötvös Kollégium aligazgatójának jelentése a Vallás -és Közoktatásügyi Minisztérium Tudományos és felsőoktatási főosztályának vezetőjéhez

Dr. Zsebők Zoltán osztályfőnök Úrnak,
Budapest, Kultuszminisztérium.

Tárgy: Dr. Tomasz Jenő, Eötvös József - Collegium aligazgatójának jelentése a néh. Szabó Dezső-féle könyvtárról.

Hivatkozási szám: 100.205/1947.VI.2.

Mellékletek száma: Elismervény a Nemzeti Múzeumtól, Hartmann Testv. elismervénye, jegyzék az Eötvös József - Collegium részére kiválogatott könyvekről. - Cédula katalógus a Kolozsvári Ref. Koll. könyveiről: 2 doboz. A - K; L- Z.

Osztályfőnök Úr!

100.205/1947. VI. 2. számú, 1947. július hó 18-án kelt, hozzám intézett rendeletében néhai Szabó Dezső könyvtárának az Eötvös József Collegium és a Kolozsvári Református Kollégium részére való átvételével bízt meg. E megbízás a mintegy 8000 kötetet számláló könyvtár átvételét, leltározását foglalta magában, nem különben azt, hogy az átvétel ügyében lépjek érintkezésbe dr. Miklós András ügyvéddel (Bp. XI. Bartók Béla út 4.), aki a Szabó Dezső-féle hagyaték ügyvitelével és gondnokságával [van] megbízva. A fenti rendelet szerint a könyvek vételárának kifizetésére vonatkozólag Osztályfőnök Úr az én jelentésem után teszi meg az intézkedéseket. -

E rendeleten kívül még a következő utasításokat és értesítéseket kaptam:

I.

128.054/1947.VI.sz. alatt 1947. IX. hó 4.-iki kelettel a VKM. Házi Pénztárából való felvételre nevemre kiutaltatott 5 000 Ft /Ötezer forint/ a Szabó Dezső-féle könyvtárral kapcsolatos kiadások fedezésére, elszámolás kötelezettsége mellett.

II.

1947. október hóban szóbeli utasítást kaptam arra, hogy a fasiszta tartalmú könyveket katalogizálás nélkül adjuk át M. Nemzeti Múzeumnak. -

III.

171.003/1947.VI.I. sz. alatt 1947. nov.-ben értesítést arról, hogy Hartmann Testvérek könyvkereskedő cég (Múzeum körút 7.) 1947. okt. 31.-én 160.768/1947.VI. I. sz. rendeletben felhívott arra, hogy a Szabó Dezső hagyatékából származó füzeteket és íveket („Segítség”) az Eötvös József Kollégiumból minél előbb szállíttassa el. -

IV.

1948. január havában Osztályfőnök Úr 9.000.dr. (4.000+5.000) Ex librist küldetett át a Collegiumba. -

A könyvek átvétele, elszállítása.

E rendelkezések és megbízások teljesítéséről az alábbiakat jelenthetem.

A rendelet vétele után érintkezésbe léptem dr. Miklós András ügyvéddel. Július hó 22-én együtt felkerestük a József körút 31/a. sz. ház házmegbízottját, majd mind a hárman felmentünk a III. emeleten lévő Szabó Dezső-féle lakásba. A lakás jelenlegi lakója (Farkasné) közölte, s megmutatta, hogy az a szoba, amelyben Szabó Dezső könyvei és egyéb bútorai vannak, a Nemz. Bizottság által zár alá vétetett, és a szoba ajtaja le van pecsételve. Ő mint lakó az ajtó felbontásához csak a Nemzeti Bizottság és saját fiának engedélyével járulhat hozzá. Dr. Miklós András ügyvéddel nyomban felkerestük Farkas urat hivatalos helyiségében; dr. Miklós bemutatta Farkas úrnak az én megbízó irásomat, s ketten megállapodtak abban, hogy dr. Miklós kieszközli a Nemzeti Bizottságtól a lepecsételt szobáját felbontására az engedélyt. - Pár nap múlva dr. Miklós András közölte velem, hogy a szobába való bejutás minden akadálya elhárult. Július 29-t, keddi napot tűztük ki a könyvek átvételére. - Július 29-én reggel dr. Miklós András a pecsétet eltávolította, a szobát felnyitotta, s megkezdtük a könyvek számbavételét és lefordását. A felnyitott szobába bemenni nem lehetett; könyvpolcok, szekrények, székek, zenélő órák s rengeteg könyv egymás hegyén-hátán, teljes összevisszaságban volt a szobában felhalmozva, úgy, hogy a könyveket lépésről-lépésre kellett kibányásznunk onnan.

A szállítást - Osztályfőnök Úr rendelkezése alapján - a Bp. Pázmány Egyetem Gazdasági Hivatalának autóján végeztük, s innen kaptunk néhány napszámot is (első nap: 7, második nap: 3). A könyveket a III. emeletről az autóbó, s az autóból az Eötvös József Collegium kijelölt helyiségébe részben az Egyetem emberei, részben a Collegium növendékei és alkalmazottai vitték. A hordáshoz 6 dr. kosarat kellett vennem (lásd kiad. 6). A könyvállományt darabszám szerint vettük át, minden kosárba tett könyvmennyiség darabszámát külön feljegyeztük: a Collegium részéről én vagy dr. Kenéz Jenő, koll.-i könyvtáros, az ügyvéd részéről vagy dr. Miklós András, vagy felesége.

Az első nap éjszakáján a szoba egyik kulcsát én vettem magamhoz, a lakat kulcsa pedig dr. Miklós András ügyvédnél maradt, s így másnap a szobát csak együtt nyithattuk fel. A második nap (júl. 30., miután a József körút 31/a lakásról az összes könyveket, füzeteket, 29 dr. könyvpolcot, nemkülönben Szabó Dezső gipszmellszobrárt elszállítottuk, délután a Rákóczi út 20. II. emeletén lévő MAKE-ból szedtük össze az ott levő Szabó Dezső Füzeteket. Az ott talált sorozatokból 1-2 példányt hagytunk a MAKE céljaira. - Ezután a Röck Szilárd utca 16. számú ház pincéjéből hoztuk el az ott lévő Szabó Dezső füzeteket s a „Segítség” című regénynek kinyomott krudát.

A könyvek elszállítása tehát két napot vett igénybe (júl.29., 30.), s e két kánikulás nap bizony nem könnyű munkát jelentett a könyveknek a III. emeletről való

lehordása, s a II. emeletre való visszajövetel a kosárral. A hordás második napján a munka megkönnyítése és meggyorsítása céljából igénybe vettem a házban lévő személyfelvonót oly formában, hogy a könyvhordók a visszafele való utat a kosarakkal együtt a liften tették meg. A lift használatáért pauszál-árban egyeztem meg a házmasterrel, s ezért összesen 33, 60. Ft-t fizettem neki (lásd kiad.5).

Minden autófuvart magam kísérem haza. Amíg a Collegiumban rakodtunk, addig a József-körúti lakás szobájára megbízottam az ügyvéd megbízottja közösen ügyelt.

A könyvhordást végző munkásoknak, kollégistáknak, kollégiumi alkalmazottaknak a nehéz munkáért szabályszerű napszámot fizettem. (lásd kiad. 1, 2, 3, 4)

A második nap kínzó hősege, nemkülönben a sok pornyelés, különösen a József körúti lakásban s a Rökk Szilárd utcai pincében, teljesen kimerítette kollégistáinkat s a munkásokat, kezük, hátuk bőre felhólyagzott, s ezért fáradozásuk s a túlórázás jutalmazására a szállítás befejezése után 6 liter bort vettem számukra. (lásd kiad. 7)

A könyvek leszállítása után dr. Miklós András ügyvéddel összeegyeztettük feljegyzéseinket. Az átvétel után adtam ki dr. Miklós Andrásnak, s vettem tőle elismervényt az átvett könyvek, füzetek, kötegek, könyvespolcokról s a szoborról.

A könyvek katalogizálása

Még a nagyszüni időben elkezdtük a könyvek katalogizálását. Minthogy a könyveket teljesen összekeverve hozhattuk át, úgy, ahogy azok kezünkbe kerültek, csak cédulakatalógus készítéséről lehetett szó. A katalogizálást a kollégisták végezték. A lebonyolítás helyéül az I. emeleti díszterem helyiségét jelöltem ki. Ide vitték fel a földszinti szobából a katalogizálók az elismervény ellenében darabszám kiadott könyveket (50-100 sorozatban). A kollégisták a felvételezés után betűrendbe szedték a kiadott könyveket, visszahordták a fszint. 10. szobába, ahol a polcokon, a betűrend lehetőség szerinti betartásával helyeztük el azokat. - A katalogizálásért - Osztályfőnök Úrral való megbeszélés alapján - darabonként 10 fillért fizettem ki. (lásd kiad. 12) - A katalógus elkészítéséhez, a cédulák elhelyezéséhez elég sok papirosra, indigóra, lovaskartotéokra volt szükségünk. (Lásd kiad.: 8, 9, 10, 11)

A fasiszta tartalmú könyvek átadása

Osztályfőnök Úr szóbeli utasítása alapján a fasiszta tartalmú könyveket és füzeteket 1947. október hó 15-én átadtam a M. Nemzeti Múzeumnak, szám szerint: 123 kötetet és 50 füzetet. Az átvevő dr. Gáspár Margit tisztviselő volt. Elismervényének eredeti példányát mellékelem.-

Szabó Dezső Füzetek és a „Segítség” krudáinak átadása

Osztályfőnök Úr 160.768/1947. VI. 1. illetve a 171.003/1947. VI. 1. sz. rendelete alapján 1947. nov. 12.-én Hartmann Testvérek könyvkereskedőnek (Múzeum körút 4.) a Szabó Dezső Füzetek összes példányát s a „Segítség” regénynek összes kinyomott krudáit (szám szerint: 500 teljes példány, további 500 példányt 4 x 500 ív hiányával) átadta. Elism. mellékelem.

Az Eötvös József Collegium könyvtára részére kiválogott könyvek

Osztályfőnök Úr megbízólevele értelmében a Szabó Dezső könyveiből kiválogattuk azokat a könyveket, amelyek a Collegium könyvtárából hiányoznak. E könyvek céduláit a cédulakatalógusból kivettük, s a kiválogott könyvekről jegyzéket készítettünk. A Collegium részére kiválogott könyvek kötettszáma 2550 drb. A jegyzéket mellékelem.

Ex Libris Szabó Dezső

A január hóban átküldött Ex Libriszel az Eötvös József Collegiumban maradó könyveket kívánjuk megjelölni. E munkákat most indítjuk meg. Az Ex Libris fennmaradó példányai a Kolozsvári Ref. Kollégium részére kiszemelt könyvek megjelölésére rendelkezésre állnak.-

Kiadások kimutatása

A kiutalt 5000 Ft-ból a mai napig a következő kiadásokat fedeztem:

Tételszám.	Tárgy.	Összeg. Ft.
1.	7 napszámos napszámberé júl. 29-én könyvszállítás	270.-
2.	8 kollégista, koll.-i alkalmazott napszáma, ua.	315.-
3.	3 napszámos napszáma júl. 30-i könyvszállításért	135.-
4.	11 kollégista, koll.-i alkalm. Napszáma júl 30-i könyvszáll.	405.-
5.	József krút 31/a házmasternek júl. 30-i lifthasználatért	33.60.-
6.	6. drb. fakosárért (Kp. Vásárcsarnok)	120.-
7.	bor a napszámosoknak júl. 30-án	48.30.-
8.	papír, kartonpapír, ceruza, irón, kartotékvezérlap, hegyező (Pósa K)	336.98.-
9.	1 kartoték regiszter (Rigler J. E.), aug. 18.	19, 36.-
10.	u.a aug. 28.	19, 36.-
11.	2 kartoték vezérlőlap (Posa K.) szept.	48.-
12.	katalogizálásért kollégistáknak	934.-
13.	különféle helyekről vett papírnemű stb.	32,30.-
Összes kiadás		2716,90.
Összes bevétel		5000.

1948. január hó 30-án maradvány: 2283.10.

N[ota] b[ene]: a kiadási okmányok a Collegium pénzszekrényében vannak, a pénzmaradvány szintén.

Könyvekről szóló kimutatás

Júl. 29, 30. iki átvételnél számbavett	kötet	füzet	köteg	polc	szobor
Kötetszám és tárgy.....	8980.	2.330.	51.	29.	1.
Katalogizáltunk:	9340.				
Többlet a katalogizálásnál:	360. drb.				

Ennek az a magyarázata, hogy a katalogizálás első idejében több, az átvétel alkalmával füzetnek minősített könyvegységet kötetnek vettünk a katalógusban.

drb.

Felvételezett könyvek száma:	9340.
Az Eötvös József Collegium részére kiválogatva	2550.
A Kolozsvári Ref. Kollégium része	6.790.

Szabó Dezső Füzetek összes számai, nemkülönben a „Segítség” regénynek összes kötegei a Hartmann Testv. könyvkereskedésének adattak át.

Kötelegemnek tartom megemlíteni, hogy az egész átvétel lebonyolításában nagy segítségemre volt dr. Kenéz Ernő, az Eötvös József Collegium könyvtárosa.- Tekintettel arra, hogy Szabó Dezső könyvtárának további kezelésével kapcsolatban még kiadások merülhetnek fel, az okmányolt elszámolást e jelentésemhez nem mellékelem. A kiad. okmányok, nemkülönben a pénzmaradvány a Collegium pénzszekrényében van. A bev. és kiad. tételeit, minthogy a kiutalás a nevemre szól, nem vezettem be a Collegium pénztári főnaplójába, hanem külön pénzként kezelem a kasszában.-

Az okmányolt számadás beküldésére, a pénzmaradványra, s a két Collegium részére elkülönített könyvekre vonatkozólag, tisztelettel kérem Osztályfőnök Úr további utasításait.-

Fogadja, Osztályfőnök Úr, őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1948. január hó 30.

Dr. Tomasz Jenő

az Eötvös József Collegium aligazgatója.

Címkék:

[VKM](#) ^[2]

[Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium](#) ^[3]

[világháború](#) ^[4]

[ostrom](#) ^[5]

[Szabó Dezső](#) ^[6]

[könyvtár](#) ^[7]

Kiadás: 5. évfolyam (2005) 4. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/szabo_dezso_konyvtara.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/szabo_dezso_konyvtara.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/vkm>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/vallas-es-kozoktatasugyi-miniszterium>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/vilaghaboru>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ostrom>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szabo-dezso>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/konyvtar>